

POSLOVI • U SEOSKOM • AGROTURIZMU

Vodič za posloprimce i poslodavce

UDRUGA
RURALNOG
TURIZMA
HRVATSKE

Idemo na selo.hr

Impresum

Autorica:

mr. sc. Aleksandra Kuratko Pani

Urednica:

dr. sc. Kristina Svržnjak

Recenzentica:

dr. sc. Sandra Kantar

Grafičko oblikovanje:

Contrast design studio

© Udruga ruralnog turizma Hrvatske

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
turizma i sporta

UDRUGA
RURALNOG
TURIZMA
HRVATSKE

*Stavovi izraženi u ovom dokumentu ne predstavljaju stavove Ministarstva turizma i sporta.
Izrazi koji se koriste u ovome Vodiču, a imaju rodno značenje, odnose se jednako na muški i ženski rod.*

Izrađeno u sklopu provedbe projekta Idemo na selo – razvoja karijera u Ruralnom turizmu Republike Hrvatske

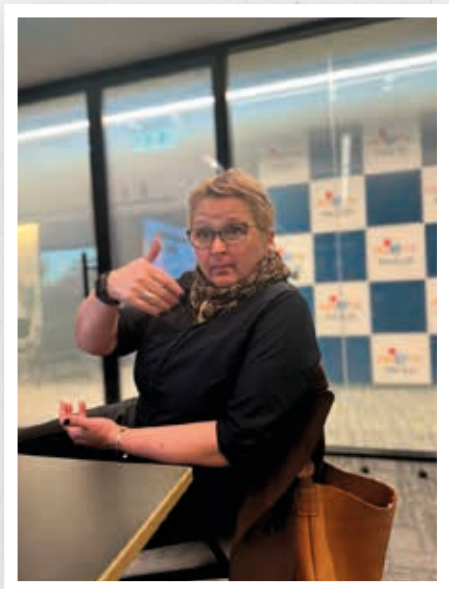
Ivanić-Grad, 2025

Sadržaj

Impresum	2
Sadržaj	3
1. Riječ predsjednice	5
2. Uvod.....	7
3. Što je seoski agroturizam	7
4. Zašto raditi na selu	9
5. Potencijalni poslodavci	10
6. Vrste poslova u seoskom agroturizmu	11
7. Poželjne obrazovne kvalifikacije	13
8. Očekivanja od zaposlenika u seoskom agroturizmu	16
9. Očekivanja od poslodavaca	19
10. Cjeloživotno obrazovanje i usavršavanje	22
11. Povezani poslovi u destinaciji	23
12. Kako pronaći posao i poslodavca.....	23
13. O Udruzi ruralnog turizma Hrvatske	25
14. Prilog	27

1. Riječ predsjednice

Ruralna područja Republike Hrvatske zauzimaju više od 90% njenog teritorija i predstavljaju bogatu resursnu osnovu za razvoj ruralnog turizma. Naših osam nacionalnih i 12 parkova prirode, brojni interpretacijski i posjetiteljski centri, kulturne atrakcije poput etno sela i zbirki i muzeja i turistička poljoprivredna gospodarstva koja se bave seoskim agroturizmom bilježe sve veću posjećenost. Gosti i turisti iz Hrvatske i cijelog svijeta žele doživjeti autentičnu Hrvatsku kroz upoznavanje seoskog načina života, i uživati u njejoj autohtonoj ponudi – lokalnim jelima, pićima i običajima uz upoznavanje domaćina i lokalnih destinacija.

Uz turističke aktivnosti na poljoprivrednim gospodarstvima, u ruralnim područjima odvijaju se i brojne druge aktivnosti poput lova, ribolova, planinarenja, bicikliranja, raznih događanja i slično pri čemu u turističkom lancu vrijednosti sudjeluju brojni poduzetnici, udruge i drugi dionici koji zajednički doprinose cjelogodišnjem ruralnom turizmu u svim dijelovima Hrvatske.

Održivi ruralni turizam koji doprinosi održivosti i razvoju ruralne Hrvatske jedan je od temeljnih ciljeva naše Udruge i Strategije razvoja održivog turizma do 2030. godine.

Važno je istaknuti kontinuirana nastojanja nadležnih institucija vezana uz razvoj turističke infrastrukture i pružanje podrške za razvoj ruralnog turizma, a koja uključuje i podršku vezanu uz razvoj karijera i osiguravanje kvalitetnih usluga u turizmu. Tako je ovaj Vodič rezultat podrške Ministarstva turizma i sporta kojem ovom prilikom zahvaljujemo na prepoznavanju važnosti seoskog agroturizma i izazova s kojima se susreće na tržištu rada.

Nadamo se kako će Vodič pomoći potencijalnim posloprimcima u prepoznavanju važnosti i atraktivnosti rada u seoskom agroturizmu koji nudi mogućnost zapošljavanja i angažiranja posloprimaca sa širokim spektrom obrazovnih kvalifikacija. Dodatno, nadamo se kako će Vodič pomoći i poslodavcima u unaprjeđivanju praksi koje mogu doprinijeti povećanju atraktivnosti zapošljavanja u seoskom agroturizmu.

Predsjednica Udruge ruralnog turizma Hrvatske
Andreja Kaša Kovač

2. Uvod

Analiza Udruge ruralnog turizma Hrvatske (u daljnjem tekstu Udruga) pokazuju kako je, prema broju pružatelja usluga, **seoski agroturizam najrazvijeniji posebni oblik turizma** kojim se bave pružatelji usluga u ruralnim područjima, a koji bilježi i kontinuirani porast potražnje. No, povećana potražnja i nepovoljni demografski tokovi u ruralnim područjima i na tržištu rada dovode do značajnih izazova koji utječu na kvalitetu pružanja usluga u seoskom agroturizmu.

Uz financijsku podršku Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, Ministarstva turizma i sporta, Hrvatske turističke zajednice i svojih članova, Udruga je omogućila **bolje digitalno prisustvo** pružatelja usluga odnosno poslodavaca u svim važnijim posebnim oblicima turizma na centralnim mrežnom mjestu hrvatskog ruralnog turizma odnosno portalu idemonaselo.hr.

Kako bi dodatno doprinijela povećanju atraktivnosti razvoja karijera, Udruga je, u suradnji s članovima, razvila ovaj Vodič kao **alat za potencijalne posloprimce i poslodavce** u cilju lakšeg zapošljavanja u seoskom agroturizmu.

Vodič je strukturiran po poglavljima i sadrži odgovore na sljedeća pitanja:

- što je seoski agroturizam
- zašto raditi na selu
- tko su potencijalni poslodavci
- koje se vrste poslova nude u seoskom agroturizmu
- koje su poželjne kvalifikacije potrebne za različite poslove
- koja su specifična očekivanja od zaposlenika u seoskim agroturizmu
- koja su očekivanja od poslodavaca
- zbog čega je važno cjeloživotno obrazovanje i usavršavanje i koji programi se nude za seoski agroturizam
- koji su poslovi povezani sa seoski agroturizmom
- kako pronaći posao i poslodavca

Završno, na kraju Vodiča nalaze se informacije o Udruzi, a u privitku i pregled programa za cjeloživotno obrazovanje i usavršavanje u seoskom agroturizmu.

3. Što je seoski agroturizam

Seoski agroturizam je **posebni oblik turizma kojim se bave poljoprivrednici** koji plasiraju svoje poljoprivredne proizvode i/ili prerađevine kroz pružanje ugostiteljskih i/ili turističkih usluga uz zaštitu i promociju kulturne baštine hrvatskog sela¹.

---

1 Definicija Udruge ruralnog turizma Hrvatske

Iako se seoski turizam u Hrvatskoj snažnije počeo razvijati krajem 90-ih godina prošlog stoljeća, njegova zakonska definicija tek predstoji dok je pružanje turističkih usluga na poljoprivrednim gospodarstvima propisano Zakonom o pružanju usluga u turizmu. I dok se u Hrvatskoj uvrježio pojam turizam na OPG-ovima odnosno obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, seoskim agroturizmom bave se i poljoprivrednici registrirani kao obrt, trgovačko društvo ili zadruga.

Vrste objekata u kojima se pružaju usluge seoskog agroturizma uključuju **objekte bez smještaja**, kao što su primjerice izletišta, kušaonice i ruralni restorani, i veliki broj vrsti **objekata sa smještajem** – ruralni hoteli, prenoćišta, apartmani, sobe, kampovi, glampovi, i objekti za robinzonski i tradicijski smještaj. Moguće su i **različite kombinacije** ovih objekata pa tako na terenu imamo kušaonice, izletišta i ruralne restorane koji imaju neku od vrsta ili vrsti smještaja, kao i poljoprivrednike koji nude usluge smještaja i prehrane isključivo za svoje turiste.

Restorani koji djeluju kao objekti seoskog agroturizma uglavnom su kategorizirani kao krčme, kleti ili konobe, u kojima, sukladno zakonskim propisima, usluge pružaju poljoprivrednici koji nisu registrirani kao OPG. U naravi, u njima se pružaju iste usluge kao na OPG-ovima uz nešto zahtjevnije uvjete poslovanja, no ipak nešto fleksibilnije od propisanih uvjeta za klasične restorane.

Za razliku od klasičnih ugostiteljskih objekata, **svi objekti seoskog agroturizma pružaju turističke usluge**.

Pretpostavlja se kako će novi Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, čije se donošenje očekuje krajem 2025. godine, definirati seoski agroturizam i njegove pojavne oblike kako bi se osigurao njegov daljnji razvoj sukladno nacionalnim i lokalnim strateškim dokumentima.

Kušaonica Tilia, PZ API Kvarner

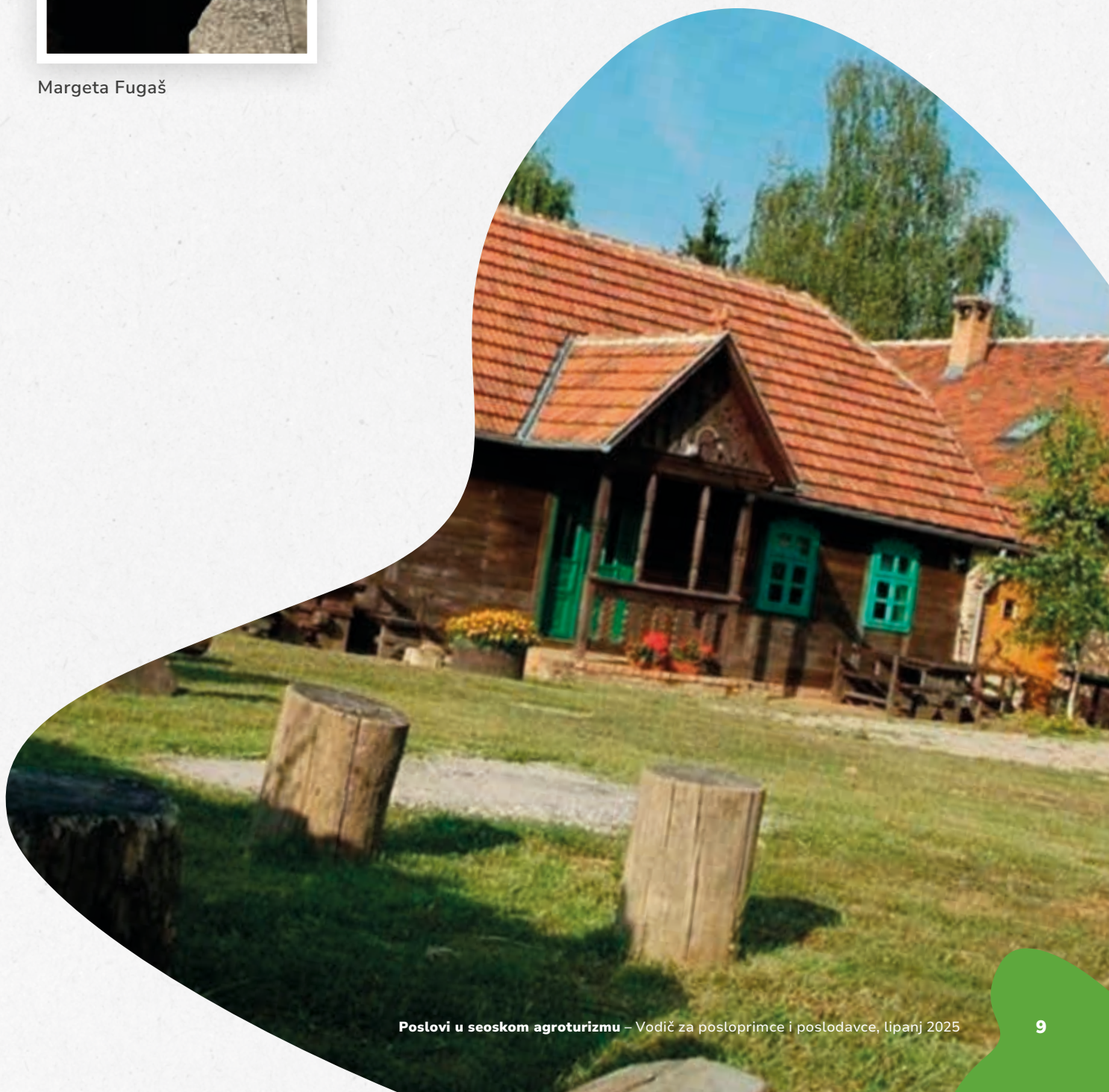
4. Zašto raditi na selu

Margeta Fugaš

Teško je nabrojati sve razloge zašto je bolje raditi na selu nego u gradu. Za pomoć smo se obratili zaposlenicima u seoskom turizmu te smo za vas izdvojili najbolju izjavu.

Svjež zrak, cvrkut ptica, šuškanje lišća na laganom povjetarcu, dobro radno okruženje i kolege koji su uvijek spremni na suradnju samo su neki od razloga zašto volim raditi na selu. Kad dodam ambijent koji me podsjeća na djetinjstvo kod moje bake uz mirise i okuse domaće hrane, imam savršeni začim za sreću na poslu. Dobrom raspoloženju našeg radnog kolektiva doprinose i brojne poznate osobe koje su susretljive, tople i uvijek spremne na fotografiranje.

5. Potencijalni poslodavci

Službeni podaci o broju pružatelja usluga u seoskom agroturizmu nažalost ne postoje. Udruga je 2023./2024. godine u suradnji s Veleučilištem u Križevcima u okviru studentske prakse prikupila podatke o pružateljima usluga u svim posebnim oblicima turizma koji djeluju u ruralnom područjima. U bazi podataka Udruge trenutno se nalazi 1 600 pružatelja usluga u posebnim oblicima turizma iz svih krajeva Hrvatske od kojih se njih **preko 1 100 bavi seoskim agroturizmom**.

Uz napomenu kako se radi o neslužbenim podacima, **najviše pružatelja usluga** seoskog agroturizma zabilježeno je u Istarskoj (196) i Dubrovačko-neretvanskoj županiji (168). U tablici se nalaze informacije o broju pružatelja usluga u ostalim županijama.

Županija	Broj pružatelja usluga
Osječko-baranjska	95
Splitsko-dalmatinska	88
Zagrebačka	70
Požeško-slavonska	57
Varaždinska	57
Vukovarsko-srijemska	45
Primorsko-goranska	44
Međimurska	42
Zadarska	42
Šibensko-kninska	36
Krapinsko-zagorska	31
Sisačko-moslavačka	30
Karlovačka	28
Bjelovarsko-bilogorska	27
Koprivničko-križevačka	21
Ostale županije	Manje od 20

U odnosu na podatke iz 2012. godine, **seoski turizam bilježi značajan rast** u cijeloj Hrvatskoj uz iznimku Šibensko-kninske županije u kojoj broj pružatelja usluga stagnira, i Sisačko-moslavačke županije u kojoj je zabilježen značajan pad broja pružatelja usluga.

U narednom periodu **očekuje se dodatni rast broja pružatelja usluga uslijed pozitivnih turističkih trendova** i značajnih ulaganja postojećih i novih pružatelja usluga, često i uz korištenje sredstava iz različitih europskih i domaćih fondova. Isto je sadržano i u nacionalnoj Strategiji održivog turizma do 2030. godine koja je seoski agroturizam prepoznala kao jedan od **ključnih turističkih proizvoda** koji će se podržavati upravo zbog njegove autohtone ponude. Posljedično, očekuje se i veće zapošljavanje u seoskom agroturizmu.

6. Vrste poslova u seoskom agroturizmu

Seoski agroturizam je uglavnom **obiteljski posao** u kojem, ovisno o različitim parametrima poput lokacije, radnog vremena, sezonalnosti i/ili vrste objekta, uz članove obitelji rade i druge osobe. Iako se većinom radi o pružateljima usluga koji zapošljavaju do pet osoba, postoje i veći sustavi koji angažiraju puno veći broj djelatnika.

Seoski agroturizam je istovremeno i **vrlo kompleksna djelatnost** koja objedinjuje tri važne gospodarske grane: poljoprivredu, turizam i ugostiteljstvo što u praksi nerijetko dovodi do obavljanja različitih vrsta poslova od strane vlasnika i članova njihovih obitelji. U skladu s potrebama i mogućnostima, zapošljavaju se dodatne osobe ili angažiraju vanjski suradnici za brojne vrste poslova.

S obzirom na vrstu poslova, poslove u seoskom agroturizmu moguće je **podijeliti** na:

- Upravljačke i administrativne poslove,
- Poslove vezane uz pružanje ugostiteljskih usluga,
- Poslove vezane uz pružanje turističkih usluga,
- Poslove vezane uz poljoprivredu.

Opći upravljački poslovi odnose se na upravljanje turističkim poljoprivrednim gospodarstvima, dok su specifični poslovi vezani uz obavljanje djelatnosti (ugostiteljstvo, turizam i poljoprivreda). Uz voditelja gospodarstva, u **općim upravljačkim i/ili administrativnim poslovima** mogu sudjelovati i službenici za marketing i/ili prodaju; nabavu; knjigovodstvo i financije, razvoj poslovanja; te pravne i administrativne poslove.

Uz voditelja ugostiteljske ponude, **poslovi vezani uz pružanje ugostiteljskih usluga hrane, pića i smještaja** uključuju zanimanja poput kuhara; pekara; mesara; slastičara; konobara; sobara; čistača i druge osobe angažirane na pomoćnim poslovima u kuhinji, restoranskom prostoru i smještajnim kapacitetima.

Seoski turizam Kezele, Foto: Davor Konjikušić

Poslovi vezani uz turističke usluge uključuju voditelja turističke ponude; turističke animatore i vodiče; i interpretatore baštine dok se za pojedine turističke usluge, primjerice za usluge pustolovnog turizma, angažiraju i osobe s propisanim licencama.

Uz voditelja poljoprivredne proizvodnje ili pojedinog segmenta, **poslovi u poljoprivredi** uključuju enologe; veterinare; veterinarske tehničare; mljekare; i različite profile radnika u poljoprivredi vezanih uz stočarstvo, vinogradarstvo, voćarstvo, povrćarstvo, ribolov, nautiku, zaštitu okoliša, održavanje poljoprivredne mehanizacije i slično.

Agroturizam Antunović, Od polja do stola

Poslove u seoskom agroturizmu **moгуće je podijeliti i po vremenskom okviru** obavljanja agroturističke djelatnosti pa isti mogu biti cjelogodišnji, sezonski i povremeni, dok je podjela moguća i vezano uz pravnu osnovu zapošljavanja odnosno **vrstu ugovora** (na neodređeno, određeno, puno ili skraćeno radno vrijeme, ugovor o djelu, studentski ugovor, poljoprivredni vaučer i slično.)

7. Poželjne obrazovne kvalifikacije

U seoskom agroturizmu rade osobe širokog spektra obrazovnih kvalifikacija, od onih sa završenom osnovnom školom do onih s akademskim zvanjima. Manjak radne snage u turizmu osobito pogađa ruralna područja pa tako i seoski agroturizam, stoga niže navedene poželjne obrazovne kvalifikacije ne moraju nužno biti uvjet za potencijalno zapošljavanje.

Upravljački i administrativni poslovi

Upravljački i administrativni poslovi uglavnom zahtijevaju **fakultetsko obrazovanje** i to na području ekonomije, poljoprivrede i prava. Na području **ekonomije**, brojni ekonomski fakulteti i veleučilišta nude studijske programe vezane uz održivi i ruralni turizam, hotelijerstvo, restoraterstvo, gastronomiju, održivi razvoj, poslovnu ekonomiju, upravljanje, financijski menadžment, računovodstvo, financije, marketing, odnose s javnošću, i komunikacije, a koji mogu biti relevantni za zapošljavanje u seoskom agroturizmu. Dobrodošli su i svi prijediplomski, diplomski i poslijediplomski **studiji agronomije** jer je temelj seoskog agroturizma upravo poljoprivredna proizvodnja. Zbog kompleksnog pravnog i administrativnog okruženja, korisno je obrazovanje iz **područja prava**.

Dodatno, postoje i brojni **srednjoškolski programi** koji omogućuju obavljanje upravljačkih (primjerice agroturistički tehničar i turističko-hotelijerski komercijalist) i administrativnih poslova (primjerice ekonomist, poslovni tajnik, upravni referent i prodavač) pri čemu gimnazijsko obrazovanje, sa ili bez dodatnog usavršavanja, može biti dobra osnova za zapošljavanje, osobito u slučaju poznavanja stranih jezika i razvijenih komunikacijskih vještina.

Pružanje ugostiteljskih usluga

Poslovi vezani uz pružanje ugostiteljskih usluga uglavnom zahtijevaju srednjoškolsko obrazovanje uz iznimku voditelja ugostiteljske ponude. Za ovu poziciju poželjno je fakultetsko obrazovanje smjerova turizam; enogastronomija; hotelijerstvo, restoraterstvo i gastronomija; no moguće je i zapošljavanje turističko-hotelijerskih komercijalista. Školovani kuhari i konobari dolaze iz strukovnih škola dok se za pomoćne poslove zapošljavaju i radnici sa završenom osnovnom školom.

Turistička zajednica Zagrebačke županije

U ovom segmentu agroturističkog poslovanja, važno je istaknuti **stručna usavršavanja**, primjerice kroz programe cjeloživotnog obrazovanja. Ovi programi omogućuju osposobljavanje radnika sa završenom osnovnom školom za različite ugostiteljske poslove, a onima sa završenom strukovnom srednjoškolskom naobrazbom, kao što su primjerice kuhari i konobari, dodatno usavršavanje sukladno potrebama poslodavca, tržišta rada ili osobnim preferencijama.

Kao ugostiteljsko osoblje, na agroturističkim gospodarstvima često rade i **osobe drugih zanimanja** iz lokalnih sredina, kao i studenti. Ove osobe uglavnom se angažiraju povremeno ili sezonski kako bi ostvarile dodatne prihode. Ukoliko ne posjeduju potrebne vještine, educiraju se na licu mjesta od strane vlasnika, voditelja ili kolega.

Pružanje turističkih usluga

Bit seoskog agroturizma je u prezentaciji autohtone lokalne ponude. Uz ugostiteljske usluge kojima se promovira lokalna gastronomska ponuda i vlastiti proizvodi, autohtona ponuda uključuje i prezentaciju seoskog načina života i običaja **pružanjem turističkih usluga**. Iste primjerice, uključuju vođeni obilazak agroturističkog gospodarstva; mogućnost sudjelovanja u poljoprivrednim aktivnostima i aktivnostima akvakulture uključivo ribolov; usluge pustolovnog i lovnog turizma; jahanje; vožnju kočijom i traktorom; održavanje različitih vrsta radionica, obilazak etno zbirki, organizaciju izleta; najam opreme i slično.

Turistički razvijenija gospodarstva organiziraju i manifestacije vezane uz lokalne tradicijske običaje poput Martinja, Vincekovog ili Vinkovog, podizanja klopotca ili pak dane otvorenih vrata, košnica i slično. Zbog većeg broja posjetitelja često je angažiranje dodatne radne snage, kao i kod sudjelovanja na događanjima izvan poljoprivrednog gospodarstva kao što su primjerice vinski festivali, poljoprivredni sajmovi i slično.

Izletište Vinska kuća & vinski kamp Hažić

Vezano uz **pružanje turističkih usluga**, poželjno je visokoškolsko obrazovanje voditelja turističke ponude različitih gore navedenih smjerova. Ovisno o usmjerenju agroturističkog gospodarstva, moguće je uključiti i društvene znanosti, primjerice smjerove vezane uz kulturu, povijest, etnologiju i slično. Ove poslove također mogu obavljati i agroturistički i hotelijersko-turistički tehničari. U pružanju turističkih usluga mogu sudjelovati osobe ostalih različitih visokoškolskih i srednjoškolskih zanimanja, ovisno o potrebama poslodavaca.

I ovom segmentu važno je **cjeloživotno obrazovanje i usavršavanje**, osobito na području turističke animacije, vođenja i interpretacije baštine. Suvremeni gosti turisti očekuju inovacije u skladu s trendovima, a **poznavanje stranih jezika je**, kao i kod pružanja ugostiteljskih usluga, i više nego dobrodošlo.

U cilju prezentacije autohtone kulturne baštine, za obavljanje pojedinih turističkih usluga angažiraju se postojeći zaposlenici i vanjski suradnici, uglavnom iz okolice, a koji mogu prezentirati lokalnu ponudu. Tako se za potrebe kulinarских prezentacija i/ili radionica mogu angažirati osobe koje su primjerice vične u izradi lokalnih delicija, a za potrebe predstavljanja starih zanata oni vješti u stolarstvu, medicarstvu, ili izradi keramike.

Poslovi u poljoprivredi

Temelj svakog agroturističkog gospodarstva je **poljoprivreda** i suradnja s poljoprivrednicima i ostalim dionicima u destinaciji. Stoga je poželjno visokoškolsko obrazovanje vlasnika, članova njegove obitelji i/ili voditelja poljoprivredne proizvodnje na području agronomije i/ili menadžmenta u poljoprivredi. Veterinarske poslove obavljaju visokoobrazovani veterinari, kao i enološke koje u pravilu obavljaju osobe agronomskog usmjerenja.

Za **operativne poslove u poljoprivredi** uglavnom se zapošljavaju osobe sa završenom srednjom ili osnovnom školom. Veterinarske poslove obavljaju veterinarski tehničari, a poslove proizvodnje mlijeka i ostalih mliječnih proizvoda mljekarski tehničari. Za ostale poslove u poljoprivredi zapošljavaju se radnici sa završenim četverogodišnjim (primjerice agrotehničar, agroturistički tehničar, ekološki tehničar) ili trogodišnjim srednjoškolskim obrazovanjem (poljoprivredni tehničari općih i drugih usmjerenja poput onih za biljnu proizvodnju, fitofarmaciju, stočarstvo, vrtlarstvo, šumarstvo, cvjećarstvo, voćarstvo, vinogradarstvo, vinarstvo, ribarstvo, nautiku, poljoprivrednu mehanizaciju i slično).

Ivekovi kutićek – obiteljska sirana i izletišta, Proizvodnja sira

Osobe sa završenom osnovnom školom mogu se zaposliti za pomoćne poslove poput pastira, ili poslove u poljoprivrednoj proizvodnji za koje je također moguće i cjeloživotno obrazovanje u cilju potrebne prekvalifikacije.

8. Očekivanja od zaposlenika u seoskom agroturizmu

Seoski agroturizam je u pravilu **puno opušteniji** u odnosu na druge posebne oblike turizma ili klasično ugostiteljstvo, osobito u urbanim sredinama. Agroturistička gospodarstva posjećuju gosti i turisti iz svih dijelova Hrvatske, regije i cijelog svijeta jer predstavljaju pravu, autohtonu ruralnu Hrvatsku. Većina zaposlenika u dodiru je s gostima, turistima i poslovnim partnerima, i svojevrsni su **ambasadori** ne samo matičnog agroturističkog gospodarstva, već i šire destinacije, a u slučaju inozemnih gostiju i Hrvatske.

Uzimajući u obzir narav seoskog agroturizma, način poslovanja i profil posjetitelja, uz općeprihvaćena očekivanja od zaposlenika u sličnim djelatnostima, dio **očekivanja** od zaposlenika je specifičan. Ova lista očekivanja je općenita, dok dodatna očekivanja od zaposlenika mogu postaviti sami poslodavci prilikom objave oglasa ili zapošljavanja.

Poznavanje poslovnog okruženja

Poznavanje matičnog seoskog agroturizma, njegove povijesti i ponude, kao i povijesti i ponude cijele destinacije iznimno je važno, bez obzira na radno mjesto odnosno funkciju zaposlenika. Od zaposlenika se očekuju točni odgovori na **pitanja** o veličini poljoprivrednog gospodarstva, broju zaposlenih, godini osnivanja, proizvodnim procesima, vlasnicima i slično, kao i odgovori o **drugim sadržajima u destinaciji**, primjerice njoj povijesti, kulturnoj i prirodnoj baštini i/ili manifestacijama.

Poznavanje lokalne gastronomske ponude

Autohtona gastronomska ponuda je ključni segment seoskog agroturizma, stoga je **poznavanje lokalne gastronomije** i načina pripreme jela od izuzetne važnosti za kuhare i pomoćno osoblje koje radi u kuhinji.

Poznavanje ugostiteljske ponude

Goste i turiste često zanima sastav jela i način pripreme, a uz poznavanje **jela u gastronomskoj ponudi**, konobari i pomoćni konobari moraju poznavati i **autohtona pića destinacije**, kao i pića u ponudi seoskog agroturizma na kojem rade. Bilo da se radi o domaćim rakijama, likerima, sokovima ili vinima, česta su pitanja o njihovom sastavu, načinu proizvodnje, mogućnostima kupnje i slično.

Srdačna komunikacija

Od zaposlenika se očekuje **srdačna, otvorena i neposredna komunikacija** prilagođena različitim dobnim skupinama i profilima posjetitelja i turista. Zaposlenici nerijetko **zamjenjuju vlasnike** agroturističkih gospodarstava i/ili članove njihovih obitelji, primjerice u primanju posjetitelja i obilasku gospodarstva pa je srdačna, domaćinska komunikacija uz odmjerene primjese lokalnog humora dobrodošla, kao i pružanje informacija o lokalnim običajima, legendama, tradicijskim receptima i slično. Pritom je **znanje stranih jezika** obavezno za osobe koje su u doticaju sa inozemnim posjetiteljima i turistima.

Bajkovita šuma, Radionica za djecu

Fleksibilnost

Fleksibilnost oko **radnog vremena** očekuje se od svih zaposlenika kao i od osoba koje rade povremeno jer na radno vrijeme, osim načina poslovanja (cjelogodišnje, sezonsko, isključivo uz najavu), mogu utjecati i drugi faktori. Primjerice, vremenske (ne)prilike mogu utjecati na veći ili manji broj jednodnevnih posjetitelja ili poljoprivredne radove dok loša prometna situacija ili bolest mogu uzrokovati otkazivanja u zadnji čas, što uzrokuje potrebe za većim ili manjim angažmanom radne snage. Fleksibilnost zaposlenika odnosi se i na **dinamiku unutar radnog kolektiva** gdje, zbog različitih uzroka, dolazi do potrebe za zamjenama ili odrađivanjem sličnih poslova tijekom radnog dana ili duže.

Snalažljivost

Zbog kontakta s gostima i turistima, zaposlenici često dobivaju upite vezano uz ponudu u destinaciji ili izvan nje, ili pitanja na koja jednostavno ne znaju odgovoriti. Umjesto pružanja netočnih informacija ili odgovora ne znam, od zaposlenika se očekuje **snalažljivost u rješavanju upita** koja može uključivati konzultacije s ostalim kolegama i vlasnicima kao i istraživanje na internetu. Dodatna snalažljivost očekuje se u **rješavanju neočekivanih situacija** poput ozljeda posjetitelja, značajno većeg broja gostiju od najavljenog ili posjeta osoba s invaliditetom ili drugim posebnim potrebama.

Digitalne vještine

U skladu s trendovima, upotreba različitih tehnologija u poslovanju agroturističkih gospodarstava postala je neizostavni dio poslovanja. U odnosu na pružatelje usluga u drugim posebnim oblicima turizma, podaci Udruge govore kako pružatelji agroturističkih usluga kasne primjeni modernih tehnologija osobito na području digitalnog marketinga. Potonje je najviše izraženo na manjim gospodarstvima čiji su vlasnici starije dobi, a koji ili nisu prepoznali važnosti digitalnih tehnologija, ili jednostavno nemaju kapacitete za korištenje istih. Stoga se od dijela zaposlenih očekuje **dobro poznavanje digitalnih tehnologija** koje, uz upravljanje društvenim mrežama ili digitalni marketing, može primjerice uključivati i moderne booking sustave kao i digitalne sustave za navodnjavanje ili dronove **u poljoprivredi**.

Kontinuirano usavršavanje

Bilo da se radi o formalnom ili neformalnom usavršavanju, kontinuirano usavršavanje je **poželjno**.

9. Očekivanja od poslodavaca

Poslodavci u seoskom agroturizmu djeluju u vrlo **izazovnom poslovnom okruženju**. Seoski agroturizam ovisi o nizu **nepredvidljivih faktora** – od vremenske prognoze i nepogoda poput poplave ili suše, do prometnih izazova poput zatvaranja obližnje ceste i situacije na svjetskim turističkim tržištima.

Komplicirani zakonodavni i administrativni okvir za pružanje usluga u seoskom agroturizmu zahtijeva značajne ljudske i financijske resurse, kao i **održavanje i uređivanje poljoprivrednih površina** za turističke potrebe. Stoga poslodavci u seoskom agroturizmu **često nisu u mogućnosti ponuditi konkurentne plaće** što je, uz lokaciju objekta u ruralnim područjima, najčešći problem vezano uz zapošljavanje osoblja.

No **ima i onih koji nude konkurentne plaće i vrlo povoljne uvjete rada**, a ipak ne mogu zadovoljiti svoje potrebe za radnom snagom, bilo zbog svog neadekvatnog online prisustva, uvjeta i načina rada, ugleda koji uživaju u lokalnoj sredini, nezainteresiranosti potencijalnih zaposlenika ili drugih razloga.

Postavlja se pitanje na koji način poslodavci mogu privući potencijalne zaposlenike te u nastavku teksta slijede **preporuke poslodavcima** sukladno iskustvima članova Udruge.

Adekvatno online prisustvo

Jedan od važnijih problema prilikom zapošljavanja u seoskom agroturizmu je i njegova **loša percepcija**. Rad na selu **nije prepoznat kao vrijedna, važna i atraktivna djelatnost** što je, između ostaloga, uzrokovano i **neadekvatnim online prisustvom** velikog broja pružatelja usluga.

Stoga su mrežna stranica, profili na društvenim mrežama i booking platformama i **aktivna online komunikacija**, uz kvalitetne digitalne sadržaje poput fotografija i video uradaka, ključni su za **privlačenje potencijalnih zaposlenika**. Tu će većina potencijalnih zaposlenika doći do **prvih informacija** o agroturističkom gospodarstvu i njegovoj ponudi i odlučiti o eventualnoj prijavi na oglašeno radno mjesto. Komentari na društvenim mrežama te **ocjene i recenzije korisnika** mogu doprinijeti poboljšanju ugleda poslodavaca kako kod potencijalnih zaposlenika, tako i kod posjetitelja.

Suradnja s medijima i drugim dionicima

Što se više poslodavci pojavljuju u medijima, to su veći izgledi da će njihova **prepoznatljivost** utjecati na potencijalne zaposlenike i broj njihovih prijava za oglašeno radno mjesto. Istovremeno, njihova **otvorenost za suradnju** s turističkim dionicima poput turističkih zajednica, agencija i vodiča, privatnih iznajmljivača i pružatelja usluga u drugim oblicima turizma, kao i s lokalnim udrugama, može **doprinijeti njihovom pozitivnom ugledu** u lokalnoj sredini, a time i većem interesu lokalnog stanovništva za zapošljavanjem.

Suradnja s obrazovnim institucijama

Suradnja sa srednjim školama i visokoškolskim ustanovama može biti značajna **poluga za pronalazak novih zaposlenika**. Bilo da se radi o obavljanju učeničke ili studentske prakse, izletima, studijskim po-

sjetima ili prezentacijama gospodarstva u okviru nastavnih programa, ova suradnja omogućuje doticaj s mladima koji će tek odlučivati o svojoj karijeri.

Uvođenje u posao

Ovo je iznimno važan korak kako bi se novi zaposlenici upoznali s cjelokupnim poslovanjem agroturističkog gospodarstva i u **kratkom roku** bili osposobljeni za svoje zadatke. Preporučuje se **strukturirana edukacija** u trajanju od nekoliko dana do nekoliko tjedana ovisno o radnom mjestu i mogućnostima, uz korištenje internih priručnika i dokumenata kojima se, primjerice, reguliraju radni odnosi, zaštita na radu i slično. **Mentoring** i rad uz kolege s dužim radnim iskustvom je poželjan u prvim tjednima angažmana.

Mjerenje radnog učinka

Tijekom uvođenja u posao i nadalje, poslodavcima se preporučuje **postavljanje jasnih ciljeva i očekivanja** te upoznavanje zaposlenika s **načinom vrednovanja njihove uspješnosti** na radnom mjestu. Isto je važno kako bi se zaposlenici osjećali sigurni znajući kako će se njihov rad vrednovati te na koji način će isto utjecati na njihova primanja. Dobre prakse pokazuju kako provođenje polugodišnjih i godišnjih **evaluacija stalno zaposlenih**, uz postavljanje realnih ciljeva, otvorenu komunikaciju i pravovremeno prepoznavanje slabosti kao i prilika za dodatno usavršavanje, može doprinijeti većem zadovoljstvu zaposlenika.

Stručno usavršavanje

Istraživanja govore kako **plaće nisu jedini motivirajući faktor za zaposlenike**, uz iznimku onih s najnižim primanjima. Uz interes zaposlenika, u skladu s modernim trendovima sve veća očekivanja gostiju i turista dovode do potrebe za **kontinuiranim profesionalnim usavršavanjem** bez obzira na vrstu radnog mjesta. Zaposlenicima i poslodavcima na raspolaganju su **brojni programi** cjeloživotnog obrazovanja, nerijetko i u potpunosti financirani od strane nadležnih institucija, od kojih se dio provodi i online, primjerice za digitalni marketing ili novosti u zakonodavnom okviru. Poslodavcima koji žele pospješiti uspješnost svojih zaposlenika, a time i vlastitu uspješnost, se preporučuje **praćenje informacija** o dostupnim programima na mrežnim stranicama Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i akreditiranih institucija.

Uvjeti rada i dodatne naknade

Dodatni motivirajući faktor za postojeće i potencijalne zaposlenike mogu biti i **uvjeti rada** koje je poslodavac u mogućnosti osigurati. Isti uključuju niz pogodnosti poput fleksibilnog radnog vremena ovisno o potrebama zaposlenika osobito imajući u vidu obiteljske i studentske obaveze; mogućnosti isplate naknada za smjenski rad, rad blagdanima, topli obrok, i prijevoz; božićnice; uskrsnice, regresa za godišnji odmor; plaćanja prekovremenih sati; stimulacije na plaću; ostvarivanja popusta na kupovinu proizvoda i usluga na agroturističkom gospodarstvu, osiguravanje radnih uniformi i slično. Ostale pogodnosti ovise o mogućnostima poslodavaca i dostupnim poticajima za cjeloživotno obrazovanje i usavršavanje.

Pojedini poslodavci u seoskom agroturizmu kontinuirano zapošljavaju i preko 30 osoba, a tijekom poljoprivredne i/ili turističke sezone i brojne sezonske radnike. Što se nudi zaposlenicima, možete pročitati u sljedećoj izjavi.

Janko Kezele, Seoski turizam Kezele

Posjetitelje primamo svaki dan osim Božića, a djelatnike uglavnom pronalazimo putem objava na Facebooku, Zavoda za zapošljavanje i usmenom predajom. Imamo 30 zaposlenih od kojih troje voditelja poslova koji brinu o rezervacijama i prodaji, marketingu, knjigovodstvu i administraciji, nabavi i upravljanju ostalim zaposlenicima. U poljoprivredi zapošljavamo pet djelatnika, a u ugostiteljskoj djelatnosti 12 – tri glavna kuhara, mesara, četiri pomoćna radnika u kuhinji i četiri konobara. Turističke usluge uglavnom pružaju voditelji, kuhari ukoliko se radi o kulinarskim radionicama ili tiskom kuhanju, i članovi obitelji. Tu je i dvadesetak povremenih i sezonskih radnika, a svi zaposleni su iz okolice od 20 km.

Kod zapošljavanja dogovaramo uvjete rada i očekivanja. Uz sva zakonska davanja i naknade (topli obrok, prijevoz i dr.), isplaćujemo i božićnicu i nagradu za poslovne doprinose. Zaposlenici imaju i povoljnije uvjete ukoliko kod nas organiziraju obiteljska događanja. Nudimo i fleksibilnost vezanu uz radno vrijeme – prilagođavamo se zaposlenicima u najvećoj mogućoj mjeri u skladu s njihovim obiteljskim, studentskim i drugim obavezama, a omogućujemo i fleksibilno korištenje slobodnih dana. Jako nam je važno zadržati kvalitetu proizvoda i usluga pa provodimo evaluacije rada koje su temelj nagrade za poslovne doprinose, kao i online recenzije, bilješke u našoj knjizi dojmova i pohvale na gospodarstvu.

10. Cjeloživotno obrazovanje i usavršavanje

Moderno tržište rada zahtijeva kontinuirano cjeloživotno obrazovanje i usavršavanje kako bi se osiguralo kvalitetno pružanje usluga i poljoprivredna proizvodnja u skladu s trendovima i inovacijama. U obrazovanju odraslih razlikujemo formalno i neformalno obrazovanje.

Uz redovno obrazovanje, brojne akreditirane obrazovne institucije nude brojne programe **formalnog stručnog usavršavanja i cjeloživotnog obrazovanja** čijim završetkom se stječu priznate svjedodžbe odnosno kvalifikacije koje se unose u e-radnu knjižicu.

Kroz programe stručnog usavršavanja, **polaznici s završenom srednjom školom** dopunjuju i proširuju postojeće ili stječu znanje o novim tehnikama i tehnologijama i njihovoj primjeni. Izvođenje programa usavršavanja traje ovisno o vrsti programa, i to²:

- za obnavljanje i dopunjavanje stečenog znanja i vještina te stjecanje novog znanja u struci iste razine složenosti, program ne može trajati kraće od 150 nastavnih sati,
- za poslove višeg stupnja složenosti, program ne može trajati manje od 500 sati, osim za programe obrazovanja za računalstvo.

Za osobe sa **završenom osnovnom školom** na raspolaganju su različiti programi cjeloživotnog obrazovanja kojima mogu steći potrebne kvalifikacije za obavljanje pretežito pomoćnih poslova.

Za **financiranje** stručnog osposobljavanja i cjeloživotnog obrazovanja zaposlenih i nezaposlenih osoba na raspolaganju su **vaučeri** koji se realiziraju u suradnji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i akreditiranih obrazovnih institucija.

Vaučer je financijski instrument dodjele javnih sredstava za obrazovanje odraslih pri čemu se trošak programa obrazovanja u iznosu odobrenog vaučera isplaćuje izravno odabranom pružatelju usluge obrazovanja. U slučaju kada je trošak programa obrazovanja veći od iznosa vaučera, razliku do punog iznosa troška obrazovanja snosi korisnik, ili a potencijalno i poslodavac ukoliko je korisnik u radnom odnosu. Katalog vještina i programa za koje je moguće korištenje vaučera može se pronaći na poveznici ovdje, a listu programa relevantnih za seoski agroturizam u prilogu.

Uz **prekvalifikaciju** i cjeloživotno obrazovanje, **nezaposlenim osobama** na raspolaganju su i **programi osposobljavanja na radnom mjestu** koji imaju za cilj omogućiti stjecanje praktičnih znanja i vještina za obavljanje poslova određenog radnog mjesta ili obnavljanje vještina izgubljenih tijekom protoka vremena kroz učenje na radnom mjestu i kombinirano u obrazovnoj ustanovi i na radnom mjestu. Zahtjeve za ove programe podnose poslodavci ili druge organizacije koje pružaju mogućnosti za samozapošljavanje radnika (kao što su razvojne agencije, poduzetnički inkubatori ili nevladine udruge).

---

2   Sadržaj preuzet sa <https://razvojkarijere.hzz.hr/obrazovanje-odraslih/>

11. Povezani poslovi u destinaciji

Na agroturističkim gospodarstvima moguće je angažiranje **različitih profila vanjskih suradnika** sa ili bez potrebnog formalnog i neformalnog obrazovanja, ovisno o njihovom radnom iskustvu i vještinama. Isti se primjerice angažiraju za pružanje turističkih usluga poput kreativnih i edukativnih radionica, glazbenih i folklornih nastupa ili vođenja team-building programa. Pritom su vanjski suradnici često studenti ili umirovljenici koji ovu suradnju koriste kako bi povećali svoje prihode, stekli nova radna iskustva ili prenijeli ona koja posjeduju.

Pustara Vlnjica, Folklor

Dodatno, u lancu vrijednosti seoskog agroturizma sudjeluju i **brojni drugi poduzetnici poput** turističkih agencija; drugih poljoprivrednika; trgovaca prijevoznika, proizvođača profesionalne i radne opreme, promotivnih materijala i slično. Time zapošljavanje na agroturističkim gospodarstvima, uz zapošljavanje u povezanim djelatnostima, uključuje više od 50 000 obitelji koje žive i rade uglavnom u ruralnim područjima. Stoga se može zaključiti kako seoski agroturizam predstavlja motor ruralnog razvoja i opstanka hrvatskih sela te razvoja održivog ruralnog turizma na dobrobit lokalne zajednice.

Nakon zakonskog definiranja seoskog agroturizma očekuju se i dodatni poticaji institucija s ciljem osiguravanja konkurentnih uvjeta rada u ruralnim područjima po uzoru na dobre prakse u okruženju.

12. Kako pronaći posao i poslodavca

Jedan od ciljeva portala Idemonaselo.hr je **predstavljanje poslodavaca i promocija razvoja karijera u ruralnom turizmu**. I dok predstavljanje svih pružatelja usluga ovisi o njihovim podstranicama, svi po-

poslodavci u ruralnim područjima mogu objaviti svoje potrebe za radnim mjestima u okviru **Burze ruralnih poslova** koja se nalazi na portalu.

Na tržištu rada dostupne su i druge burze poslova koje oglašavaju radna mjesta. Tako primjerice, **Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ)** ima online Burzu rada pri čemu su posebno izdvojeni sezonski poslovi, a nudi i različite mogućnosti savjetovanja u razvoju karijera za učenike, studente, zaposlene i nezaposlene osobe. HZZ također nudi i posredovanje posla, savjetovanje, radionice za učenje vještina i druge oblike podrške građanima u izboru zanimanja, traženja posla i razvoju svoje karijere. U suradnji s partnerima, HZZ također organizira i Dane poslova usmjerene na poslove u turizmu na kojima se potencijalni poslodavci susreću s tražiteljima posla.

Portal mojposao.hr također nudi burzu poslova s opisima poslodavaca, kao i vijesti i savjete vezane uz zapošljavanje.

U posljednje vrijeme u pomoć pri zapošljavanju uključuju se i **visokoškolske ustanove** koje, uz studentsku praksu, rade na povezivanju studenata s potencijalnim poslodavcima kroz **centre za razvoj** karijera koji ujedno vrše i savjetovanja studenata.

Jedan od primjera dobre prakse je Veleučilište u Križevcima koje, u okviru studijskog programa Stručnog prijediplomskog studija Poljoprivreda, ima stručnu praksu u trajanju 420 sati, odnosno jedan semestar. Stručna praksa i Centar za akademsku podršku i razvoj karijera značajno doprinose zapošljavanju studenata Veleučilišta.

13. O Udruzi ruralnog turizma Hrvatske

Udruga ruralnog turizma Hrvatske okuplja poljoprivredna gospodarstva koja se bave pružanjem ugostiteljskih i turističkih usluga odnosno seoskim agroturizmom, i sve ostale zaljubljenike u hrvatsko selo. Trenutno broji **60 redovnih i podupirućih članova i članica s područja cijele Republike Hrvatske** i jedina je udruga koja na nacionalnoj razini okuplja pružatelje usluga, akademske institucije, turističke zajednice, zadruge, LAG-ove i ostale udruge, i građane. Redovni članovi Udruge dobitnici su brojnih domaćih i međunarodnih priznanja za svoj rad. Godišnje ih posjeti preko 120 000 gostiju i turista (podaci za 2024.), a više o Udruzi možete pronaći na www.idemonaselo.hr.

Ciljevi

Udruga je osnovana 2016. godine u cilju stvaranja povoljnog poslovnog okružja za bavljenje seoskim turizmom, i organizirane promidžbe ovog posebnog oblika turizma i ostalih oblika turizma u ruralnim područjima. Povećanje prihoda pružatelja usluga u ruralnom turizmu i svih onih koji žive na selu i plasiraju svoje proizvode kroz seoski turizam; očuvanje prirodne i kulturne baštine s posebnim naglaskom na tradicijsku ruralnu arhitekturu i seoske običaje; povećanje poljoprivredne proizvodnje i plasmana zdrave hrane; zaustavljanje iseljavanja i pozitivni demografski učinci neki su od podciljeva koji doprinose glavnom cilju Udruge – održivosti ruralnih područja Republike Hrvatske.

Aktivnosti

Udruga se kontinuirano bavi **poticanjem promocije ruralnog turizma i unaprjeđenjem zakonodavnog okvira za bavljenje seoskim turizmom. Inicirala je provođenje prve nacionalne kampanje o ruralnom turizmu – Doživi domaće.** Istraži ruralnu Hrvatsku koja je realizirana 2021. i 2022. godine u suradnji s Ministarstvom turizma i sporta (MINTS) i Hrvatskom turističkom zajednicom (HTZ). Kampanja je kreirana u suradnji sa zajednicama obiteljskog, kulturnog i pustolovnog turizma pri Hrvatskoj gospodarskoj komori, i predstavlja početak dugoročne promocije ruralnog turizma RH od strane HTZ. Udruga je i autor tekstova o ruralnom turizmu na nacionalnoj turističkoj mrežnoj stranici Croatia.hr te uspješno surađuje s HTZ u organizaciji B2B radionica vezanih uz ruralni turizam.

Pojedini zakonodavni prijedlozi Udruge uvršteni su u Zakon o pružanju usluga u turizmu, Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, Zakon o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu te podzakonske akte u nadležnosti MINTS i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. Na inicijativu Udruge, **seoski agroturizam prepoznat je u nacionalnoj Strategiji održivog turizma do 2030. godine kao jedan od ključnih turističkih proizvoda koji će se promovirati u narednom razdoblju.** Udruga je izradila i svoje prijedloge za definiranje seoskog agroturizma koje je uputila nadležnim institucijama u cilju izrade nacрта zakonskih propisa.

U suradnji s Veleučilištem u Križevcima i Međimurskim veleučilištem u Čakovcu Udruga provodi studentsku praksu koja studentima omogućava praktična iskustva u ruralnom turizmu.

Iskustvo i partnerstva

Udruga uspješno surađuje s brojnim dionicima na svim razinama uključivo medije, Hrvatski sabor, ministarstva i ostale državne institucije, jedinice lokalne i regionalne samouprave, razvojne agencije, turističke zajednice, akademske institucije, LAG-ove i ostale lokalne udruge i dr. Udruga je provela niz projekata, te se, osim iz projekata, financira članarinama, donacijama i prihodima od pružanja usluga (radionice, stručna savjetovanja, oglašavanje i sl.). U

14. Prilog³

Vrsta posla	Naziv radnog mjesta	Poželjno obrazovanje	Programi cjelogodišnjeg obrazovanja
Upravljački i administrativni poslovi	Voditelj imanja	Fakultet ili srednja škola	Internetski marketing i brendiranje Digitalna transformacija i održivost u posluživanju jela i pića Ekološki pristupi u iskorištavanju hrane u kuharstvu Komunikacija i kulturna raznolikost u turizmu
	Službenik za marketing i/ili prodaju	Fakultet ili srednja škola	Internetski marketing i brendiranje Izrada sadržaja za digitalne komunikacijske kanale u turizmu
	Službenik za nabavu i/ili prodaju	Fakultet ili srednja škola	
	Službenik za knjigovodstvo i financije	Fakultet ili srednja škola	
	Službenik za pravne poslove	Fakultet	
	Službenik za razvoj poslovanja	Fakultet	Projektni menadžer, Asistent za upravljanje projektima
	Službenik za administrativne poslove	Srednja škola	Ekonomist Ekonomika gimnazija Hotelijsko-turistički tehničar Opća gimnazija Poslovni tajnik Upravni referent
Poslovi vezani uz ugostiteljsku ponudu	Voditelj ugostiteljske ponude	Fakultet ili srednja škola	Komunikacija i kulturna raznolikost u turizmu Digitalna transformacija i održivost u posluživanju jela i pića Ekološki pristupi u iskorištavanju hrane u kuharstvu Komunikacija i kulturna raznolikost u turizmu
Poslovi vezani uz ugostiteljsku ponudu	Kuhar	Srednja škola	Izrada slastica po načelima alternativne prehrane Priprema hrvatskih tradicionalnih jela Priprema jednostavnih slatkih jela Priprema jela uz potpuno iskorištavanje namirnica Priprema jela za posebne oblike prehrane Rezbarenje namirnica od neiskorištenih ostataka hrane Specijalist hrvatske narodne kuhinje Specijalist za tjesteninu i jela od tjestenine
	Pomoćni kuhar i/ili radnik u kuhinji	Osnovna škola	Pečenjar Priprema jednostavnih završnih jela Priprema jednostavnih slanijih jela Priprema i obrada živežnih namirnica u izradi jela
	Konobar	Srednja škola	Rezbarenje namirnica od neiskorištenih ostataka hrane

3 Podaci preuzeti 1.6.2025. sa <https://vauceri.hzz.hr/katalog-vjestina/popis-vjestina-i-programa/>

Vrsta posla	Naziv radnog mjesta	Poželjno obrazovanje	Programi cjelogodišnjeg obrazovanja
Poslovi vezani uz ugostiteljsku ponudu	Pomoćni kono-bar	Osnovna škola	Poslužitelj hrane i pića Poslužitelj vina Osnove ugostiteljskog posluživanja
	Sommelier	Srednja škola	Sommelier Sommelier u enogastronomiji
Poslovi vezani uz ugostiteljsku ponudu	Slastičar	Srednja škola	Izrada slastica po načelima alternativne prehrane Priprema jela uz potpuno iskorištavanje namirnica Rezbarenje namirnica od neiskorištenih ostataka hrane
	Pomoćni slastičar	Osnovna škola	Priprema jednostavnih slastica
	Pekar	Srednja ili osnovna škola	Osposobljavanje za jednostavne poslove u zanimanju mesar
	Mesar	Srednja ili osnovna škola	Osposobljavanje za jednostavne poslove u zanimanju pekar
	Sobar	Osnovna škola	Pranje i održavanje odjeće, rublja i stolnog rublja u smještajnom objektu
	Čistač	Osnovna škola	Uređenje unutarnjeg prostora smještajnog objekta Čišćenje radnog prostora
Poslovi vezani uz turističku ponudu	Voditelj turističke ponude	Fakultet ili srednja škola	Komunikacija i kulturna raznolikost u turizmu Kreativni turizam i storytelling u funkciji valorizacije baštine Organizacija i provedba događanja u turizmu
	Turistički animator	Fakultet ili srednja škola	Komunikacija i kulturna raznolikost u turizmu Kreativni turizam i storytelling u funkciji valorizacije baštine
	Turistički vodič	Osnovna škola	Turistički vodič
	Interpretator baštine	Fakultet ili srednja škola	Kreativni turizam i storytelling u funkciji valorizacije Certificirani interpretator baštine
Poslovi vezani uz poljoprivredu	Voditelj poljoprivredne proizvodnje	Fakultet	
	Enolog	Fakultet ili srednja škola	Agronomija
	Veterinar	Fakultet	Veterina
	Veterinarski tehničar	Srednja škola	Veterinarski tehničar
	Mljekar	Srednja škola	Mljekarski tehničar
	Radnik u poljoprivredi, ribarstvu ili šumarstvu	Srednja ili osnovna škola	Ekološka proizvodnja voća Ekološka proizvodnja povrća Proizvodnja grožđa i vina Uzgoj goveda Uzgoj svinja Vinogradar-podrumar Pčelar

UDRUGA
RURALNOG
TURIZMA
HRVATSKE

Omladinska 24
10310 Ivanić-Grad
Republika Hrvatska
udruga.rth@gmail.com
+385 95 5422 225
www.idemonaselo.hr

 Udruga ruralnog turizma Hrvatske

 Idemo na selo

 Idemona_selo